

Planinarski klub "Gorica"

Bilten broj 17

Januar 2013.

Aktivnosti kluba u 2012. godini
15. susret planinarskih klubova Balkana
Kurs za planinarske vodiče
Kazbek 5033mnnv
Bosni u pohode

Drugi Lovčenski planinski maraton
O radu klubova - domaćina
na planinarskim stazama nacionalne mreže
Zašto planinarim?
Obilje besplatnog
Izještaj sa akcije: Međed
Realizovane akcije u 2012. godini



Betlemi hut na Kazbeku 3650mnnv

Aktivnosti kluba u 2012. godini

Pošto je 2012. godina donijela veliki broj novina u Klubu, počecu od njih, a suvoparnu statistiku ostavljam za kraj.

PK Gorica na internetu: Klub komunicira sa svojim članovima i velikim brojem posjetilaca putem interneta. Od juna 2012. kad smo započeli praćenje našeg novog sajta, imamo sledeće rezultate: sajt dnevno poseti 50 zainteresovanih, najviše ih je bilo tokom avgusta – ukupno 1761 posjetilaca. Od juna pa do kraja godine imali smo 9811 poseta. Naš Klub je aktivan i na Facebook-u, gde smo oformili svoju grupu, koja je povezana sa sajtom, članovima i prijateljima Kluba. Grupa trenutno broji 343 člana. Informacije u grupi postavljaju naši aktivni planinari. Naša grupa se ističe po broju postavljanja fotografija koje detaljno prezentuju naše druženje na turama tokom godine.

Sve što nije zapisano nije se ni desilo: U junu smo bili domaćini 15. Susreta planinarskih klubova Balkana. Članak o tom važnom i jedinstvenom događaju za planinarstvo Crne Gore objavljen je i u magazinu Moja planeta (22-23. jul 2012) i u Planinarskom glasniku Srbije, br 71.

Dotakni nebo: I ova godina nije prošla bez pregalaštva i stremljenja naših planinara ka visinama. Edita Files Bradarić je osvojila vrh Kazbeka (5.047mnnv), a četvorka (S. Petrović, M. Bulatović, M. Andrijašević i B. Bracanović) "Nebeske stolice" na Kopaoniku.

Ljubi bližnjeg: Krajem prošle godine Klub je "iznjedrio" tri novo-pečena bračna para (sve naši planinari) a ove godine imamo u članstvu šest bračnih parova (Krgović, Milić, Novaković, Vuković, Petrović i Novaković).



Dani Gorice 2012.

"Dani Gorice": Nismo odustali, iako smo se preispitivali, od druženja planinara pored Bukumirskog jezera prvog vikenda u avgustu. Po brojnosti naših planinara na akciji (15) primjetilo se zasićenje odlaskom na iste staze, dok za druge planinare (PK "Kablar" Čačak - 20; PK "Bjelasica" Kolašin - 5 i PK "Vjeverica" Kotor - 13) to je još uvek izazov.

Statistika: Ako pogledamo tabelu sa realizovanim akcijama u 2012, videćemo 53 realizovane sa ukupno 635 učesnika. Imajući u vidu letnje temperature i požare, kao posljedica toga i lošeg vremena imali smo 15 otkazivanja akcija. S obzirom da smo u 2012. imali 53 nedelje, sledi zaključak da su planinari PK "Gorica" bili istovremeno na više različitih akcija u Crnoj Gori i okruženju. To znači da mi, planinari, gajimo duh druženja u planini, bilo da planinarimo, skijamo, takmičimo se, ljetujemo, proslavljamo jubileje, uređujemo planinarske staze i slično.

Spisak najplaninara za 2012. proširili smo na pet:

1. **Mira Kostić** - 39 akcija
2. **Dragoljub Krgović** - 36 akcija
3. **Tatjana Krgović** - 35 akcija
4. **Milenko Novaković** - 35 akcija
5. **Branka Adžić** - 29 akcija

Milena Andrijašević



Uspon na Maja Rosit, avgust 2012.

15. susret planinarskih klubova Balkana

Naš Klub je bio uspješan organizator i domaćin 15. susreta planinarskih klubova Balkana na Veruši, u vremenu 15-17. juna 2012. godine. Dvodnevno druženje okupilo je 130 planinara iz 15 planinarskih klubova/društava iz susjednih država Srbije, Bugarske, Bosne i Hercegovine, Hrvatske i Makedonije, kao i naših planinarskih klubova iz Kolašina i Mojkovca.



Sadržajan i raznovrstan program prvog dana obuhvatao je atraktivne planinarske pohode na Crnu planinu, Torač i Planinicu sa kupanjem u Bukumirskom jezeru. U večernjim satima druženje se nastavilo uz logorsku vatru i muzičko zabavni program u objektima Dječijeg odmarališta na Veruši. Tom prilikom izvršena je razmjena poklona između našeg kluba i klubova učesnika susreta. Na sastanku Štaba akcije i predsjednika klubova učesnika izraženo je zadovoljstvo uspješnim organizovanjem Susreta i dogovoren slijedeći – 16. susret u Bugarskoj na planini Vitoši iznad Sofije, u junu 2013. godine.



Učesnici 15. susreta ispred Dječijeg odmarališta "Veruša"

Drugog dana susreti su nastavljeno uspješno organizovanom posjetom NP „Biogradska Gora“ i upoznavanjem sa ovim atraktivnim planinskim područjem. Prigodna zakuska na obali Biogradskog jezera označila je uspješan završetak Susreta i privremeni rastanak do narednih 16. susreta na Vitoši u Bugarskoj.



Grupa A na vrhu Magliča

Izrečene pohvale prilikom 15. susreta, kao i naknadne čestitke upućene Klubu „Gorica“ od strane učesnika iz zemalja okruženja, još jednom su potvrdili organizatorske sposobnosti i veliki entuzijazam i posvećenost naših članova sa čime možemo biti ponosni.

Acó Durašković

Kurs za planinarske vodiče

U okviru Via DINARICA projekta međugranične saradnje Bosne i Hercegovine i Crne Gore organizovan je kurs za planinarske vodiče. Nas četvoro iz različitih klubova otišli smo u planinarsko selo „Nevidio“ u selu Pošćenje kod Šavnika, nedaleko od novog puta za Žabljak. Bili smo smješteni u drveno-kamenim kućicama u prelijepom selu, kraj dva jezera. Blizu je i ulazak u kanjon Nevidio i slap Skakavica. Već na osnovu upitnika koji smo popunili prilikom prijave znali smo da se kurs organizuje dva vikenda u trajanju od sedam dana i da se dobija sertifikat za turističke planinarske vodiče kategorije „A“. Polaznici kursa su bili iz sljedećih gradova: petoro iz Podgorice, jedan iz Kolašina, četvoro iz Šavnika, dvoje iz Plužina, dvoje iz Foče, troje iz Sarajeva i jedan iz Vareša.

Obuka se sastojala iz teorijskog i praktičnog dijela, iz oblasti ophođenja prema gostima, poznavanja planine, pružanja prve pomoći, orijentacije, vremenskih uslova u planinama i poznavanja bilja što je oko 40 teorijskih i 60 časova praktične nastave. Organizovano je više tura u prirodi kako bi teoriju primijenili u praksi (vođenje, orijentacija i različiti načini prelaska rijeke). Pokazna akcija Pošćenje - Dobri do trajala je šest sati u predivnom kanjonu rijeke Komarnice.

Tokom kursa vršena je edukacija o načinu vođenja, savladavanju prepreka na terenu i savladavanju rijeke. Vršena je obuka iz prve pomoći, planinarske orijentacije i upotrebe GPSa. Priroda je u ovom području bila darežljiva. Divili smo se strmim liticama Boljskih greda i predivnom koloritu listopadnog i četinarskog drveća. Uveče su organizovane video prezentacije sa uspona različitih ekspedicija sa najvećih vrhova svijeta.

Veoma obrazovani instruktori Ermin Lipović iz kluba ekstremnih sportova „Limit“ iz Bihaća, Dragan Lalović - Gašo Gorska služba spasa Nikšić, Lorenc Konaj iskusni planinarski turistički vodič iz Sarajeva i predstavnici Crvenog krsta iz Nikšića su imali šta da prenesu od svog iskustva i znanja. I pored našeg višegodišnjeg bavljenja planinarenjem, na ovom kusu naučili smo mnogo novog (način vođenja i prilaz planinarima koji po prvi put dolaze u planinu, ophođenje prema planini i slično).



Polaznici kursa za planinarske vodiče

Prije početka i nakon završenog kursa organizovan je test provjere znanja nakon čega su polaznici dobili sertifikat o završenom kursu prema Pravilniku za vodiče Planinarskog saveza Bosne i Hercegovine. Projekat je finansijski podržan od Evropske Unije.

Dragoljub Krgović

Kazbek 5033m 17-25. avgust 2012.

Prošlogodišnja ekspedicija Balkanske planinarske unije BMU, koju je predvodio turski vodič Ersan Basar, uz podršku Turske planinarske federacije, imala je za cilj osvajanje jednog od vrhova Kavkaza, 5033m visokog Kazbeka ili Mkinvartsveri (vrh glečera) u Gruziji. Ekspedicija je brojala 17 planinara, 8 iz Turske i 9 planinara sa Balkana (po 2 učesnika iz Slovenije, Srbije i Crne Gore i tri učesnika iz Makedonije). Učesnice iz Crne Gore bile su planinarke Ružica Stanković i Edita Files Bradarić.



Okupljanje planinara započelo je u Trabzonu, turskom gradu u luci na Crnom moru, poznatom po fudbalu, univerzitetima, plantažama čaja i šumama. Dan je iskorišten posjetom manastiru Sumela koji predstavlja ostatak značajnog religioznog objekta za pravoslavne vjernike i po smještaju i izgledu apsolutno nalikuje našem manastiru Ostrog.

Putovanje je nastavljeno autobusom preko cijele Gruzije do Tbilisija i kombijem prema sjeveru i mjestu Kazbegi. Ovo je planinska cesta i međunarodni put koji preko ruske granice vodi do Vladikavkaza, najvećeg grada Sjeverne Osetije, put je u nekim dijelovima pravi makadam posebno preko prelaza Gudauri na visini od 2250m sa rezervnim tunelima u zimskim uslovima.

Dolazimo u Kazbegi, odnosno selo Gargeti na 1800m i smještamo se u kućama gruzijaca koji žive od planinara. Vrijeme nam nije bilo naklonjeno, ali veče pred polazak dogovaramo transport opreme na dva konja i prevoz do crkve Sameba ili crkve Svete Trojice na 2.170 m, čime dodatno prekraćujemo visinsku razliku.



Uspón je započeo u magli i oblacima, ali na višoj koti dolazi do razvedravanja, pojavljuje se sunce koje nam otkriva svu raskoš Kazbeka i okolnih vrhova iznad 4000m.

Posebno je lijep pogled sa kote od 2900m, na mjestu krsta, sa kojeg se u cijelosti prikazuje kraj glečera Gargeti sa bočnim morenama, plato sa meteo stanicom i iznad njega snježna kupa Kazbeka. Uspón do meteorološke stanice na 3650m preko Gargeti glečera savladan je za oko 6 sati.

Meteorološka stanica ili Bethlemi hut je za planinarske uslove velika zgrada na dva sprata koja je nekad služila meteorolozima za naučno istraživački rad. Koriste je i njome gazduju planinari iz Kazbega, ima vode i agregat, ali uslovi što se tiče čistoće nisu na nivou, tako da su mnogi radije podizali šatore uz objekat. Uvečer se vrijeme jako pogoršalo uz olujni sjeverni vjetar, susnježicu i temperaturu ispod 0°C.

Slijedeći dan je bio sunčan i predviđen za aklimatizaciju, prvo do male limene kapelice (Biseriçutei Bethlemi) na 3890m, a potom do 4100m. Ostajemo na toj koti neko vrijeme i uživamo u suncu i ledenim pejzažima. Vraćamo se do meteo stanice i pripremamo za sutrašnji završni uspon.

Osim nas, na završni uspon spremali su se i drugi planinari, njih oko 40-tak, Rusi, Ukrajinci, Gruzijci, Turci, Austrijanci. U ranim jutarnjim satima po mraku naziru se grupice planinara sa lampama kako polako mile preko lavirinta staza na moreni i prilaze sjeverozapadnoj strani Kazbeka, gdje dio uspona prelazi i rusku granicu. Na oko 4200m stavljamo dereze i formiramo tri naveze sa po 4-5 planinara. Sviče i prvi zraci sunca obasjavaju snježne vrhove Kavkaza, oprezno se krećemo i izbjegavamo brojne pukotine glečera. Sjeverozapadna strana Kazbeka je nepregledna strma snježna kosina, ispod samog vrha nalazi se snježna streha i plato sa kojeg se vidi završna piramida ili vrh Kazbeka. Uspón je trajao 9 sati, savladali smo 1400m visinske razlike, a povratak 4-5 sati. Uspón je kondiciono zahtjevan ali nema opasnih i zahtjevnih mjesta.



Na vrhu je bio veliki vjetar, ali i dalje sunčano sa pogledom na bezbroj vrhova Kavkaza, ali i more oblaka koji su se navlačili sa juga. Čestitamo jedni drugima i fotografiramo u grupama i sa raznim zastavama. Ponovno formiramo naveze i oprezno se spuštamo po snježnim padinama. U dnu padine već smo u oblacima i magli ali prijašnji tragovi i GPS vode nas do mjesta gdje

skidamo dereze i nastavljamo do meteo stanice preko morene.

Još jedno veče na 3650m proteklo je u dobrom raspoloženju, ispod vedrog neba sa milijon zvijezda planinari su puštali kineske balone sa napisanim porukama i novim planinarskim željama. Silazak do Kazbegija bio je veoma atraktivan, spuštanje derezama preko cijelog glečera Gargeti, uživanje u pogledima za koje smo bili prikraćeni pri usponu, posjeta Sameba crkvi, prelijep vidikovac na 2200m i turistička atrakcija ovog područja. Kasno popodne napuštamo Kazbegi i vraćamo se u Tbilisi. Sutradan se šetamo i upoznajemo sa Tbilisijem, vrlo interesantnim gradom koji je mješavina evropskog, ruskog i orijentalnog grada, gradom koji se uveliko obnavlja. Još jedna noćna vožnja kroz cijelu Gruziju i povratak u Trabzon, planinari se oprašaju i razilaze.

Ekspedicija je bila uspješna, vrijeme nam je na kraju ipak bilo naklonjeno, druženje je bilo izvanredno, a posvećenost i angažiranost vodiča Ersana Basara je bila maksimalna.

Edita Files Bradarić

Bosni u pohode

Krajem avgusta 2012. godine tročlana ekipa našeg Kluba, u sastavu Aco Đurašković, Dragoljub Krgović i Milenko Novaković, odazivajući se pozivu Planinarskog Saveza BiH, uzela je učešća na manifestaciji obilježavanja 120 godina planinarstva u ovoj državi. Istovremeno je obilježavan i tradicionalni Dan planinara FBiH, koji je okupio nekoliko stotina planinara iz svih krajeva BiH.



Susreti i druženja planinara vrlo sadržajno i uspješno su organizovali PSFBiH i planinarsko društvo iz Goražda, na lokaciji Ruda Glava – istočni djelovi planine Jahorine, na nadmorskoj visini od 1450m. Susretima su prisustvovala i delegacije Planinarskih Saveza Srbije i Crne Gore na čelu sa predsjednikom B.Mičićem i L.Mitrović.



Bogati sportsko-zabavni program realizovali su pokraj novoizgrađenog sportsko-rekreativnog objekta, koji istovremeno služi i kao planinarski dom. Susreti su iskorišćeni za druženje i upoznavanje sa planinarima iz velikog broja planinarskih društava. Naša ekipa je imala posebno zadovoljstvo da se ponovo sretne sa planinarima iz Tuzle, Zenice, Kiseljaka i Sarajeva sa kojima smo se uspješno družili prilikom 15. susreta planinara Balkana, a i predhodnih godina. I ovom prilikom čuli smo riječi pohvale i čestitke za uspešnu organizaciju ovih susreta na Veruši.



iz Crne Gore i FBiH.

Čestitajući ovaj veliki jubilej na ceremonijalu otvaranja susreta predsjednik Aco Đurašković je istovremeno u ime kluba poklonio domaćinima fotografiju sa motivima planine Maglić sa Trnovačkog jezera, koja sada ukrašava prostorije planinarskog doma. Na kraju, kao i u toku dvodnevni susreta izražena je obostrana želja da se i dalje jača i proširuje saradnja klubova i društava

Aco Đurašković

Drugi Lovčenski planinski maraton, 20. maj 2012.

Četiri člana su učestvovala na maratonu dužine 38 km, dok su tri člana učestvovala na panoramskoj stazi dužine 20km. Orni za napore i iskušenja Milenko, Olja, Tanja i Krgo startovali su, uz zakašnjenje organizatora, sa Palaca (1270mnm), pored izvorišta Ivanova Korita putem do katuna Majstori (1100mnm), dalje preko panoramskog grebena Koločunske grede na Babinu Glavu (1474mnm). Uz eksponirani uspon zaostaje Olja i brinemo se da li će moći da izdrži da obiđe čitavu stazu. Uz malo napitka i odmora stiže se nova energija. Milenko nosi dva ranca i kriza se prebrođuje. Niz Šančeve na kružni put, pa njegovim istočnim krakom kroz bukovu šumu penjemo se na Treštenik (1487mnm). Usljed greške organizatora u obilježavanju, ne idemo obronkom i bukovom šumom, južnim dijelom katuna Dolovi, već se vraćamo nazad do ispod Šančeva i zapadnom stranom (duže za oko 3-4 km gubimo 1h) dolazimo na Vjetreni mlin.

Grebenom na vrh Babljak (1604mnm), preko prevoja Čava, južnom padinom dolazimo na Štirovnik (1749mnm). Tu Krgo pomalo zaostaje, ali ipak prolazi i ovaj uspon. Spuštanje makadamskim putem do prevoja Bota je bio dosta dug i težak zadatak gdje je mnogima obuća „radila“. Preko katuna Mali Bostur Krgo donosi odluku da nakon 33 km odustane od uspona na Jezerski vrh (Mauzolej 1657mnm) i vraća se na Ivanova Korita da bi se odmorio za vožnju ka Podgorici. Milenko, Olja i Tanja savladavaju Jezerski vrh i dolaze na cilj u sami sumrak 20:25. Iznenađenje na cilju čeka ove naše heroje (38km gore, dolje, gore, dolje) u vidu osvojenih nagrada. **Milenko kao stariji veteran II osvaja drugu nagradu u svojoj kategoriji i dobija srebrnu medalju. Tanja u svojoj kategoriji starije veteranke dobija zlatnu medalju. Od pet planinki koje su prešle maraton od 38km dvije su iz planinarskog kluba „Gorica“.**



Planinari Gorice na Drugom Lovčenskom maratonu

Članice našeg kluba Vesna, Jadranka i Duška prvim dijelom staze kao i maratonci silaze sa Bablje glave (1474mnm) na kružni put i zapadnom stranom dolaze do katuna Dolovi. Divni pogledi ka njeguškim selima Mirac, Čavori i Podi kao i na Tivatski taliv i poluostrvo Luštica. Od Dobrog dola ispod vrha Vjetreni mlin makadamskim putem devojke dolaze u katun Kuk (1303mnm) i dobro markiranim stazom sve tri završavaju šetnju panoramskom stazom.

Nakon dodjele diploma i nagrada Vesna predlaže da se svrati u restoran Belveder na piće i kukuruzne palačinke sa šljivama koje su bile česta tema razgovora u klubu Gorica. Slavljenci časte pa poslije napornog dana umorni, ali i vrlo zadovoljni konačno krećemo kući. Zahvalni smo planinarskom klubu Kapetan Angel na odličnoj organizaciji i ljubaznosti.

Dragoljub Krgović

O radu klubova - domaćina na planinarskim stazama nacionalne mreže

Dugogodišnje aktivnosti Komisije za markacije, pješačke puteve i vodičku službu PSCG, a uz podršku i materijalnu pomoć Ministarstva održivog razvoja i turizma, na donošenju i primjeni zakonodavstva iz oblasti planinarstva su definitivno zaokružene krajem 2011.godine i u prvom kvartalu 2012.god kad je otpočeta realizacija zadataka na uređenju i održavanju planinskih - planinarskih staza shodno Zakonu o planinskim stazama na teret budžetskih sredstava, što je poseban kvalitet za dalje funkcionisanje i održivost planinarskih klubova članova PSCG i saveza. Od prošle 2012. god. Crna Gora je po pitanju finansiranja održavanja i uređenja planinskih - planinarskih staza postala među prvima u regionu i Evropi i vlada veliko interesovanje posebno kod članica BMU (BiH, Makedonije, Albanije) o načinu implementacije zakonodavstva i stepena održivosti.



PK "Gorica" markira dio CT1

Shodno Zakonu, PSCG je nosilac poslova uređenja i održavanja planinarskih staza nacionalne mreže i obavezan da preko planinarskih klubova, članova Saveza, koji ispunjavaju opšte i posebne uslove za domaćina, na principima održivosti, vrši izbor i ugovaranje poslova uređenja i održavanja sa istim i predlaže izbor klubova za uređenje i održavanje lokalne mreže koje su u nadležnosti opština i JPNP Crne Gore. Upravni odbor PSCG je svojim aktom - odlukom ustanovio koji klubovi ispunjavaju opšte uslove za kandidate za domaćine za 2012. godinu i podijelio nadležnosti po djelovima već uspostavljenim transverzalama (PPT i CT- 1) i regionima, načelno po opštinama iz kojih su planinarski klubovi, odnosno prijavama koje su klubovi dostavili komisiji.

Akt je objavljen na web stranici PSCG kao i oglas za kandidovanje za izbor domaćina na stazama nacionalne mreže na period od godinu dana (u 2012.god. je ovo bio pilot projekat za provjeru kapaciteta klubova i Saveza). Na osnovu prijedloga Plana uređenja i održavanja planinskih staza u 2012. godini resorno Ministarstvo je, sa PSCG, izvršilo reviziju Prijedloga i na osnovu istog odobrila Plan i dinamiku realizacije. Obezbjedena su procijenjena sredstva iz budžeta težišno za uređenje i održavanje PPT i CT-1, postavljanje signalizacije na CT-1 i uređenje oko 170 km novih staza NM u opštinama Andrijevica, Plav i Rožaje. Za sve aktivnosti iz odobrenog Plana PSCG je sklopio ugovor sa Ministarstvom održivog razvoja i turizma, formirao posebnu komisiju za implementaciju Ugovora, a zatim sa izabranim domaćinima (18) sklopio ugovore za održavanje PPT i CT-1, djelimičnu rekonstrukciju i markiranje CT-1, uređenje staza i konekciju sa CT-1 i uređenje novih staza NM po odobrenom prioritetu.

Plan održavanja za 2013.godinu je dostavljen već krajem oktobra resornom Ministarstvu na odobrenje budžeta i kao osnova za ugovaranje poslova uređenja i održavanja kako sa PSCG tako i sa klubovima - domaćinima za naredni period.



PK "Gorica" čisti dio PPT

Prema uvidu Komisija PSCG u rad klubova - domaćini su svoje ugovorene obaveze tokom 2012.god. realizovali kvalitetno što se tiče markiranja i čišćenja staza. Složeni meteo uslovi - posebno sniježne padavine i požari su usložili obim radova i troškove na održavanju, djelimično ometali korišćenje dijelova staza. Bilo je manjih nesnalaženja u timovima - sekcijama u izradi i ažuriranju dokumentacije iz planova održavanja, što se dopunskom edukacijom treba što prije otkloniti. Nekoliko klubova neredovno i nepotpuno je realizovalo obavezu izvještavanja o stanju i prohodnosti preuzetih staza na održavanje, ažuriranje kartona staze za potrebe registra. Uočeno je da nema razmjene podataka između klubova - sekcija o stanju na stazama i za zajedničke aplikacije na lokalnom nivou (JPNP CG).Većina klubova još nema adekvatnu ili nedovoljno koriste elektronsku logistiku (računare, GPS i kartografske podloge) što usporava i dodatno opterećuje ugovorom preuzete obaveze domaćina. PSCG i resorno Ministarstvo očekuju da i tokom 2013. god. kvalitetnim radom klubova - domaćina podigne ukupan kvalitet planinskih - planinarskih staza na viši nivo, a time stvore realni izvori finansiranja i održivosti Saveza i klubova u narednom periodu.



potencijalne domaćine. (Subra, Vjeverica, Brskovo, Durmitor, Piva, Berane i SBS - Crkvičko Polje).

K o m i s i j a (MPPiVS) PSCG je tokom godine p r e d l a g a l a a n g a Ź o v a n j e k l u b o v a n a r e a l i z a c i j i p r o j e k a t a u r e d e n j a i p o s t a v l j a n j a s i g n a l i z a c i j e k o j e s u r e a l i z o v a n e o d s t r a n e G I Z , C S T I , C O S V i I P A k a o

Pavle Bandović

Zašto planinarim?

Prije 15-16 godina, najzad, krenem na prvu planinarsku akciju, na relaciji Veruša-Bukumirsko jezero-Mokra-Veruša. Izdržah "junački", uz manja posrtanja, ali uporna da istrajem, da u "borbi" pobijedim samu sebe. Prilično dugo je trebalo mojoj dugogodišnjoj drugarici Miri Kostić, već strastvenom planinaru, da me ubijedi da "krenem". Nalazila sam razloge tipa: ja to ne mogu, nemam trenerku, cipele ili nešto slično. A onda kada sam startovala, danas tako mislim, priuštila sam sebi jedno od najljepših zadovoljstava u životu.



Smjenjivala su se planinarska društva "Komovi", "Gorica", "Brams". Zahvaljujući njima upoznala sam veliki dio prostora Crne Gore, koje vjerovatno nikada ne bih vidjela. A onda zadivljena ljepotom onoga što nam je priroda darivala,

dobila sam inspiraciju da kroz pisanje reportaža sa tih pohoda, dočaram i drugima to bogatstvo, pa da možda još po nekoga pokrenem da nam se pridruži. Danas, kada me pitaju koji predio Crne Gore je najljepši, teško je odgovoriti. Veoma lijepe emocije u meni bude vrhovi i jezera Durmitora, Biogradska gora sa svojim jezerima, Sinjajevina sa prekrasnim Zabojskim jezerom, Lukavica sa svojim jezerima, Prokletije sa svojim dolinama, jezerima, vrhovima, a tek što reći za prelijepi kanjon Tare...



Na Vrhcu Bobotovog kuka

U prirodi, čovjek doživi i veliko ljudsko poštenje. Često nam se desi da naidjemo na katun sa ljudima. Prirede nam dobrodošlicu, kao da smo im najrođeniji, koju zatim danima prepričavamo. Nedavno, na katunu na Javorju, iznenadiše nas kiša, a zatim i



magla. Mara Baošić nam jednostavno nije dala da mimoidjemo njenu kolibu. Iako nas je bilo osamnaestoro, sve nas je smjestila na malom prostoru, a onda kao da nas je očekivala, na stolu se nadoše: sir, kajmak, rakija, mlijeko, hljeb ispod sača, kuvani krompir, kafa.

Pitala sam se i ja, ranije naravno, što je to, kakvu ljepotu ljudi nalaze penjući se uz planinu, osvajajući planinske vrhove, noseći preteške rančeve na leđima, ali najbolje objašnjenje je dao revolucionar Veljko Vlahović u tekstu Planina, napisanom u Španiji 1937.godine: "Čudno se čovjek osjeća kada se popne na vrh planine, a još ljepše kada sa vrha posmatra svitanje i raskošnu igru sjenki. Zapaža ljepote boje, čuje do tada nečuvane akorde vjetrova. Uživa uvijek u različitoj simfoniji svadje vjetera i šume. Grudi se pune rijetkim, čistim vazduhom. I zažalis što mnogi ljudi to nikada u životu neće osjetiti".



Vjetrena Brda ispod Bandijerne, u pozadini je Prutaš

Ja bih rekla: Na kršu, kojim koračamo, na livadi, šumi, kanjonu, jezeru, planinskom vrhu, čovjek ostavi sve brige, sve strahove a srce mu je ipak puno. U prirodi postajemo snažni magnet, magnet koji privlači cvrkut ptica, šum breza, bukve, potocića, vidi svaki procvjetali cvijet, svaku travku, svaki život u kamenu, svako drvo zakačeno kao kandžama na kamenu...



Na vrhu Šljemena

Planine postaju sve više, penjući se u oblake, magle i snjegove. Nebeskim stepenicama stižemo do svetilista, gdje biće izriče svoj potpuni duhovni sadržaj. Jako smo srećni što takva ljepota učini da se čovjek oslobodi konkretnog i prostorno i vremenski bliskog i da se uputi u predjele maštanog, dalekog i vječnog.



Priroda traje u jedinstvu boja, mirisa i zvukova. Poziva nas na odgonetanje dubokih neprozirnih veza, koje je osmišljavaju u njenoj neiscrpnosti. Alhemija njenih mirisa zapljuskuje naša čula i stvara predstave i nadahnuće za koje i nijesmo svjesni da

postoje. Priroda je neizmjenjerna u detaljima i čulnim senzacijama i zahvaljujući njima, kako reče pjesnik "peva zanos čula nam i duha".

Dina Markuš

Obilje besplatnog

Naš čika Dule bi rekao: „Planina je jedina istina.“ Čika Bato bi dodao: „Ljudi koji planinare žive višim civilizacijskim životom od onih koji sjede u kafićima, kancelarijama, automobilima.” A onda bi otišli u planinu i teta Milena bi nam onako rumenima i umornima izrecitovala stihove Antića:

“Sad i sam umem da se pružim.
Da sebe učinim za osmeh dužim.
Da sebe učinim za pamet dužim.
Da srce svoje van sebe držim.
Srce se nema da se ima.
Srce se ima da ga daš svima.”

I odjednom sve dobija pravi smisao. Odjednom i božanstvo postane opipljivo. Treba samo da se ispravimo i eto nas do zvijezda.

Jedna žena, čiju ličnost i čiji rad izuzetno cijenim, zna reći: “Kada imaš veliku temperaturu, ne ređaju ti se slike onoga što imaš, nego onoga što si vidio.” Namjerno ću izostaviti ime autora, jer želim u ovoj godini i lično da je upoznam. Početak je godine i najdivnije vrijeme za želje... A dani su pred nama za ispunjenje, sedmice za radovanja i vikendi za ono najljepše.

Neka nam oči ove godine budu pune predivnih slika. Neka u njima stanu pogledi sa najljepših vrhova, neka se utisne i najmanja nijansa livadskog cvijeta i neka se napravi čitava kolekcija leptira. Neka nam se pluća nadimaju planinom, neka se ista uskovitla kroz svaku našu poru i počne da izbija kada se vratimo u niziju. Ljudi će nas gledati, bićemo im drugačiji kao što uvijek i jesmo, a ne znaju zašto dok ne počnu da nas prate nedjeljom.

Neka nas i u ovoj godini što više grije planinsko sunce, neka hodamo u poeziji i pjesmi i neka prijateljstva budu onakva kakve su i planine: čista, uzvišena i iskrena.

Budimo u tom obilju! Obilju jednostavnog i besplatnog, sadržajnog i bogatog. Budimo primjer da to obilje postoji i pokažimo kako doći do njega. Za početak, svakog vikenda, budimo na poznatom uglu ispred prostorija planinarskog saveza odakle počinju naše ture.



Vidimo se gore na vrhu, a do tada se i ovdje u niziji ispravimo, da budemo barem malo bliži zvijezdama...

Planinari, srećno!
Jelena Petrović

IZVJEŠTAJ SA AKCIJE

Durmitor Međed 2287mny, Jablan jezero

Zbog trinaestojulskih praznika odlučujemo da ka Durmitoru krenemo u petak u 10:00. Sa petoro vozila, poslije dva sata dolazimo na imanje prijatelja Šarovića na početku skijališta Savin kuk. U bukovom hladu podižemo šatore dok Vesna i Ivo traže konforniji smještaj u kući Šarovića. Milenko će, kao i uvijek u ovakvim prilikama, spavati u autu. Nakon podizanja šatora polazimo u šetnju preko Ivan dola, pa hladovinom do Zminjeg jezera, zatim oko Crnog jezera i vraćamo se na druženje u kamp. Pridružuje nam se Aco, Beogradjanin koji se mnogo puta peo na Međeda. Priča o toj planini sa poštovanjem, upozorava nas na ozbiljnost ture i brojne opasnosti. Ostavlja nas zamišljene i pomalo uplašene.

Na Međeda krećemo u 6:00. Vesna odustaje od uspona i odlučuje se da se tog dana druži sa Acom. Zajednička ljubav im je planina i mačevanje. Ladovinom krećemo na uspon i grebensku šetnju. Na pola puta od početka skijališta do Crnog jezera skrećemo lijevo i nakon 1,30h dolazimo u podnožje sjeveroistočne strane Malog međeda. Slijedi eksponirani uspon preko sipara i strme sasušene trave. Nakon 2,30h dolazimo na Mali međed. Divan pogled na žabljačku ravnicu i Crno jezero. Pejzaž iz snova, poslastica za one sa fotoaparatom. Oko se napaja ljepotom što oduzima dah. Nastavljamo grebenom, ponegdje sa sajlama, najčešće bez njih, jer su ili pokidane ili pokradene. Izuzetno je opasno. Malo govorimo jer nam treba sva koncentracija i snaga da savladamo strmu grebensku liticu. Žene se drže jako dobro, idu među prvima pa daju primer i nekim plašljivijim planinarima kako se treba nositi sa opasnošću.

Nakon 2km grebena dolazimo do vrha Velikog međeda. Odmor i zadnji napor, zadnja opasna dionica, silazak sa Velikog međeda i dolazak do raskrsnica: katun Dolovi, Terzin Bogaz, bivak na Kalici i Veliki namet. Hodamo već 5,30h. Uz veći odmor i zajedničko fotografisanje donosimo odluku da se vraćamo preko Velikog nameta, Bivaka, Velike i Male kalice. Dolazimo na Veliki namet i zatičemo Podgoričane koji su došli da se skijaju na smetu. Komentarisemo kako ljubav ka nečemu ruši sve prepreke i savladava ogromne napore. Nakon lijepog doživljaja vraćamo se u logor oko 15,30h. Dio ekipe koristi vrijeme za odmor dok drugi dio ekipe odlazi na kupanje na Crnom jezeru. Usput nabavljaju meso za roštilj. Vanja podmješuje hljeb ispod šatora. Krgov roštilj i Vanjini hlepci sa tanjirače okrepljuju dušu i tijelo. Smijeh, zadirkivanje, prepričavanje dogodovština sa ture i ogromno zadovoljstvo što smo osvojili ovako tešku planinu, pobijedili strahove. Pomjerali smo neke svoje granice. Druženje završavamo u kasne sate u prelijepoj durmitorskoj noći.

Sledećeg dana 15. 07. 2012. oko 9h krećemo od Ivan dola ka Jablan jezeru. Srećemo Sašu i Jelenu Pertović, mladi par iz našeg kluba. Radujemo se slučajnom susretu. Oni su krenuli ka jezeru sa druge strane, od Momčilova grada. Razmjenjujemo mišljenja i iskustava i stižemo do ispod Crvene grede i prelijepog Jablan jezera. Kupaju se Edita, Vanja, Milenko, Aleksandar, Saša, Sneža i Jelena. Mi ostali tražimo debelu hladovinu. Vraćamo se preko Momčilova grada. Usput beremo sporiš, planinski čaj i borovnice. Preljep završetak nezaboravne ture.

Dragoljub Krgović

Realizovane akcije u 2012. godini

Datum	Akcija	Vodič
02.01.2012.	Ključ-man.Čirilovac-Kapela	Branimir Guberinić
02.01.2012.	Kotor-Dobrota-Zalazi-Kotor	PK"Vjeverica"Kotor
08.01.2012.	Rvaši-Karuč- Bobija	Milena Andrijašević
15.01.2012.	Lovćen - Bab. glava i Treštenski vrh	Edita Files Bradarić
22.01.2012.	Obod-Belveder	Pajo Bandović
29.01.2012.	Peuta-Sjenica-Medun	Rajko Mičković
19.02.2012.	Dečić -zimski uspon	Branimir Guberinić
25.02.2012.	Donja Lastva-Vrmac	Jelena Mrdak
4.03.2012.	„Jegorov put“ Miločer -Braići i obr.	Milena Andrijašević
11.03.2012.	Suka Gruda	Branimir Guberinić
11-18.03.2012.	Kopaonik-skijanje	Milena Andrijašević
18.03.2012.	Dečić	Pavle Bandović
25.03.2012.	Busovnik	Pavle Bandović
31.03.2012.	Dobrota-Zalazi-Krstac	Dragoljub Krgović
20.04.2012.	Goliska transferzala	Milena Andrijašević
22.04.2012.	Smokovac-Vežišnik	Mira Kostić
28.04.2012.	Ivanova Korita	Pavle Bandović
29.04.2012.	Kanjon Mrtvice	Mira Kostić
6.05.2012.	Brotnjik	Branko Božović
10.05.2012.	Ljevišta-Vrag Do	Mira Kostić
13.05.2012.	Polja-Ckala (Sinjajevina)	Dragoljub Krgović
20.05.2012.	Veruša u više pravaca	Aco Đurašković
20.05.2012.	Drugi Lovčenski planinarski maraton	Dragoljub Krgović
1-3.06.2012.	Tran. "Josif Pančić"	Slavica Petrović
3.06.2012.	Pločnik	Edita Files Bradarić
8.06.2012.	Markiranje Planinice	Aco Đurašković
10.06.2012.	Plužine-Suvobor	Branka Adžić
15-17.06.2012.	15. susret pl. klubova Balkana na Veruši	Aco Đurašković

24.06.2012.	Kut.brdo-Konjsko-Kap.jezero-Zagradc	Dragoljub Krgović
7.07.2012.	Durmitor-Bobotov kuk	Cmiljanić Slobodan
13-15.08.2012.	Durmitor-Međed	Dragoljub Krgović
28-29.07.2012.	Durmitor-Šljeme	Dragoljub Krgović
3-5.08.2012.	"Dani Gorice,2012" Bukumirsko jezero	Aco Đurašković
12.08.2012.	Durmitor-Bandijerna	Dragoljub Krgović
15-16.08.2012.	Maja Rosit	Dragoljub Krgović
21-29.08.2012.	Makarska, Biokovo	PSK "paonik" BG
25-26.08.2012.	Goražde, Ruda Glava	Aco Đurašković
8-9.09.2012.	Stabna-Veliki Vitao	Dragoljub Krgović
9.09.2012.	Bjelasica-jezera	Mira Kostić
16.09.2012.	Semolj-Zebalac	Mira Kostić
23.09.2012.	Remarkiranje PPT Sutorman-Popov do-Sutomore	Edita Files Bradarić
30.09.2012.	Piva-Treskavac, Buručkovac	Branka Adžić
4.10.2012.	Remarkiranje PPT Sutorman-Popov do-Sutomore	Aco Đurašković
7.10.2012.	Pešački dan, Kotor-Lovćen, Jezerski vrh	Dragoljub Krgović
11.10.2012.	Remarkiranje CT1 Širokar-Maglič	Aco Đurašković
21.10.2012.	Biogradsko jezero-Bendovac-Razvršje	Dragoljub Krgović
24.10.2012.	Remarkiranje PPT	Aco Đurašković
4.11.2012.	Vrsuta	Branimir Guberinić
10.11.2012.	Lola-Lijevno-Zebalac	Ivo Šćepanović
18.11.2012.	Sutorman-Bijele skale	Edita Files Bradarić
25.11.2012.	Krivodo-Budoš	Edita Files Bradarić
23.12.2012.	Virpazar i okruženje	Branimir Guberinić
30.12.2012.	Suka Gruda	Dragoljub Krgović

Zagonetke Rajka Mičkovića

Zimi se do gole kože skine, a ljeti do glave ogrne?

Kad padne više, nikad ne može da ustane?